

20. august 2021

UA2021/147

Inatsisartut ingerlatsinermut maleruagassaasa § 33 tunngavigalugu Inatsisartunut ukuningga aaliangiiffigisassatut siunnersuuteqarpunga:

Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqassasut aningaasanik immikkoortitsinissaannik persuttaanerup minnerunngitsumillu angerlarsimaffimmi persuttaanerup akiorniarnissaa ersarissumik anguniarlugu, inuiaqatigiinni 2025-mi persuttaanerit amerlassusaat ullumikkumut sanilliullugit 25 procentimik apparsimassasut. Paasisitsiniaaneq kingusinnerpaamik 1. august 2022 aallartinneqassaaq 31. december 2024-ip tungaanut ingerlanneqassalluni.
(Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Persuttaaneq inuiaqatigiinni ajornartorsiutaavoq qaffakkaluttuinnartoq. Politiit ukiumoortumik nalunaarusiaanni Kalaallit Nunaannilu Naatsorsueqqissaartarfik malillugu takuneqarsinnaavoq, inunnt ulorianartumik peqquserlunnerit qaffakkiartortut – aamma inuusuttuaqqat akornanni¹. Persuttaaneq qanigisariinni sakkortuumik pissusilersornikkut ajornerpaagaangamilu toqutserialuarnerit toqutsinerillu inuiaqatigiinni pisarput². Inuiaqatigiit kittunnguuvugut nunanut allarpassuarnut sanilliulluta, taamaakkaluartorli innuttatut persuttaalluni pinerluttuliornernut annertunerpaajuvugut. Ataatsimoorluta tamanna allangortittariaqarparput.

Demokraatit isumaqarput, persuttaanernut pinaveersaartitsinerit akiuiniarnerillu ukkatarisariaqarigut. Tassani Alliaq, inunnik isumaginninnermut aqutsisoqarfiup ataani katsorsaavik angutunut arnanullu 15-nik ukioqalereersimasunut sakkortuumik pissusilinnut³, pingaaruteqartoq, inuit sakkortuumik pissusillit nutaamik persuttaaqinginnissaat pinngitsoortinniaraanni.

Inuilli sakkortuumik pissusillit ikiorniaraanni naammangilaq persuttartissimasut, tassani arnat meeqqallu, ingerlariaqqissinnaangitsut ikiorniarneranni. Eqqarsaatigeriaruk, tulliani illit paniit persuttartippat? Ernerit? Ikinngutit? Qanoq illilluta ikioqatigiilluta unitsitsiniaassaagut? Isumaqarpunga, siusinnerusukkut paasisitsiniaanernik allaanerulluinnartumik paasisitsiniaasariaqartugut, siusinnerusukkut akisussaaffik pisortanut tunniuttarparput. Ilinniartariaqarparput akisussaaqataanissarput persuttaanerit kipitissagutsigit, aammalu uagut nammineerluta, naaggaarluiinnartariaqarluta. Uagununa, inuiaqatigiittut, immitsinnut ikiortariaqartugut "orluguttalu" pisortat kisiisa akorsisussatut naatsorsuutiginaqit.

Uani eqqaamassavarput, persuttaaneq, ingammik qanigisariinni, annertoorujussuarmik nipangiunneqaannartartoq. Taamaanera akuersaaginnarutsigu, nipangiunneqaannartarnera ingerlaannassooq ajoraluartumillu inuk pissusissamisuuginnartutut tamanna isigilissavaa, uffa

¹ <https://politi.gl/-/media/mediefiler/gl/dokumenter/word/aarsstatistik-2020.pdf?la=da&hash=F65104709EF09858D4F3851D08B251BF8D5D00C0>

² https://www.sdu.dk/sif/-/media/images/sif/sidste_chance/sif/udgivelser/2019/vold_og_seksuelle_overgreb_i_groenland.pdf

³ <https://socialstyrelsen.gl/alliaq>

nalinginnaasuunngitsumik pissusilersornerusoq. Tamanna kingunerluuteqarsinnaavoq meerartatta pissusilersornerinut.

Ima ajortigilersinnaavoq, inuuniarnikkut pitsaanngitsumik kingornussaq kinguariinnit kinguaariit tulliinut ingerlaqqissinnaalluni, pinaveersaartitsinissamullu siunertat pitsaasut qatangiinnarlutik. Nammineerlunga nalunngilara, qanoq ajornartigisoq inooqatigiinnermit persuttaaffiusumit aniniarnissaq. Ukiorpassuit sorsuutigineqarsinnaavoq kingunerilu imaannaanngitsorsuusinnaallutik, soorlu sulisinnaajunnaarnermik kingunerluuteqarsinnaalluni.

Meeqqanut tunngatillugu persuttaanermis misigisanit kingunerluutit ilikkarniarnerannut aammalu inuunerissaarnissaannut killiliisinnaasarpoq, pisariaqartumik ikiorsiinissaq aallartissimannikkaanni. Nunatsinni inuttunngittumi ajoraluartumik avatangiisitsinni persuttaaneq ilisimalluarparput. Amerlasuulli ajoraluartumik "akuliunnissaminut" tunuarsimaartarput, uffa nalunaartussaataitaalluta, meeqqat inuunerissaarnerannut, peqqissusaannut imaluunniit ineriartornissaannut ulorianartorsiorpata.⁴ Immitsinnut susassareqatigiinnitsinni, ingammik piffinni inukittuni, nipangiussiinnartarnerit akiornissaat ajornakusoortorujussuavoq.

Meeqqat oqaaseqartartuata nalunaarusiaani aamma takuarput, qanoq annertutigisumik sumiginnaaneq atornerluinerlu meeqqat qanigisaannik ingerlanneqartoq.

Taamaattumik nuna tamakkerlugu ersarissumik annertuumillu paasisitsiniaaneq pisariaqartinneqarpoq, tassani persuttaanerup ersiutai tallimat ersarissarlugit. Tassaapput timikkut, tarnikkut, pisattatigut, aningaasatigut aammalu kinguaassiutitigut. Pingaartuuvoq nunatut persuttaanermut naaggaarlunnarnermut ersersissallugu, aammalu inuit pisinnaatitaaffii eriagigigut. Taamatuttaaq pingaartuuvoq, paasisitsiniaanerup ukkatarissagaa, persuttarneqarsimasup akisussaaffiginngisaannaraa, qulaani pineqartuni tallimani eqqugaasimaguni.

Demokraatit isumaqarput, paasisitsiniaaneq pingaartumik inuusuttunut 15 aamma 30 akornanni ukiulinnut sammitinneqassasoq, taakku ukkatarinerisigut siunissami persuttaanermik kinguneqarsinnaasut pingitsoortissinnaanasoralugit. Ukkatarinninnerup taassuma kajuminnartilerpaa paasisitsiniaanerup inuit attaveqatigiittarfiisigut Facebook aamma Instagram ingerlanneqaruni tulluarnerusoq, tassani inuusuttut ullut tamaasa atuisuummata. Taamatuttaaq pingaartuuvoq, paasisitsiniaaneq maligassiuisunik peqataatitsinikkut ingerlanneqassasoq soorlu assersuutigalugu siusinnerusukkut persuttaasarsimasut aammalu siusinnerusukkut persuttagaasarsimasut, oqaluttuartillugit, qanoq isillutik qaangiisimanerannik.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut akissuteqaatissaat aammalu partiinnit allanit oqaaseqaatit qilanaaralugit utaqqissavakka.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Pisortanut aningaasatigut kingunissaanut apeqqutaavoq, paasisitsiniaanerup qanoq annertutiginissa. Siunnersuutigaara, paasisitsiniaanermut aningaasartuutit ukiuni 2022, 2023 aamma 2024 ukiumut 1 million koruunit iluanni aningaasartuuteqartoqassasoq.

⁴ Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn § 15 og 16.

Nukinnik atuneq peqqinnissaqarfimmut, politiinut, kommunit isumaginnittoqarfiinut allanullu pisortani ingerlatsisunut naatsorsuutigisariaqarpoq siunissami ungasinnereusumi persuttaanerit apparnissaat, paasisitsiniaanerup persuttaaneq pinaveersaartillugulu appartissappagu.

Immikkoortortaqarfiit qulaani taaneqartut iluanni ataatsimoorussamik nukinnik atunerit apeqqutaassapput.

Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Soqanngilaq

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Soqanngilaq